

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

McGraw-Hill Dictionary of Scientific and Technical Terms: dostupan online

I. Tokić

INA-SSRII, INDOK

e-mail: ivo.tokic@ina.hr

McGraw-Hill Dictionary of scientific and technical terms već je trideset godina standardni referentni rječnik znanstvenog i tehničkog nazivlja. Namijenjen je prije svega znanstvenicima i istraživačima te nastavnicima i studentima, ali i ostalima koje zanima znanstveno nazivlje. Upravo se u njegovim izdanjima može pratiti snažan razvoj znanosti i prateće terminologije kroz posljednja tri desetljeća. Tako je u svakom novom izdanju bilo dodavano oko 5000 novih termina. Danas, u njegovom 6. izdanju, izašloj u jesen 2002., on donosi ukupno oko 110 000 termina i 125 000 definicija te oko 3 000 crno-bijelih ilustracija.

Svaki od pojmova klasificiran je u jedno ili više od 104 područja, od akustike do zoologije. I ova se područja u svakom idućem izdanju revidiraju kako bi odražavala suvremeni razvoj znanosti i po potrebi bila dodana nova područja. Uz sve popratne priloge, kao što je periodni sustav elemenata, informacije o mjernim sustavima, matematičkim znakovima i simbolima, tu su i kratke biografije nobelovaca i pojedinaca po kojima se nazivaju pojedini znanstveni termini.

Iako se ovaj rječnik, naravno, nalazi u redovnoj prodaji s cijenom od oko 150 \$, ipak je moguće koristiti njegove prednosti i besplatno putem interneta. Na stranici *AccessScience* McGraw-Hilla na adresi <http://www.accessscience.com/Dictionary/> nalazi se ovaj rječnik u svom elektroničkom obliku.

Rječnik

Valja napomenuti da cijelo vrijeme ostaje na ekranu dostupan lijevi okvir koji nam omogućava odabir nekog od sadržaja stranice *AccessScience*, odnosno tražilice (a samo pri ovoj opciji pojavljuje se – dok smo pripremali ovaj prilog – još jedan lijevi okvir, kako se to može vidjeti na slici, inače jednako funkcionalan). Odabirom pojedinog slova i otvaranjem stranice sa sadržajem tog slova ostaje nam i dalje mogućnost izravnog odabira i nekog drugog slova jer su nam ona i dalje na raspolaganju na vrhu stranice.

Drugi način traženja termina je korištenje tražilice smještene u lijevom okviru. Upisivanjem traženog termina u tražilicu potrebno je još odabrati jednu od dvije opcije opsega pretraživanja. Nai-

McGraw-Hill Dictionary of scientific and technical terms: Science Dictionary <http://www.accessscience.com/Dictionary/>

Postoje dva načina pretraživanja termina u ovom online rječniku. Prvi je odabiranje termina prema ponuđenom slovu alfabeta. Klikom na slovo na prvoj stranici rječnika (*Science Dictionary*) otvara se stranica s traženim slovom te je potrebno između termina složenih po abecednom redoslijedu pronaći onaj traženi.

Rezultati pretraživanja

me, ponuđene su opcije *Search this site* i *Find a definition*. Ako kliknemo na prvu opciju, tražilica će tražiti zadani termin u sadržajima stranica. Točnije rečeno, ako ne odredite drugu opciju, ona će obavezno tražiti vaš termin u naslovima, tekstovima i definicijama u Rječniku, enciklopediji, biografijama i ostalim sadržajima na stranicama *AccessScience*. Ukoliko se želi pretražiti samo Rječnik, potrebno je klikom zadati opciju *Find a definition*.

Rezultat pretraživanja pregledno je dan na uvid. Na vrhu stranice je izvješće što se tražilo i u kojem opsegu, te koliko ima pogodaka, a postoji i mala notica koja pristojno podsjeća kako bi upotreba AND, OR i NOT pomogla u približavanju cilju (tj. smanjivanju broja pogodaka). Namjerno odabran termin *polymers* pokazuje kako će tražilica u rezultatima predočiti abecednim redoslijedom sve one termine iz Rječnika u kojima se nalazi ta riječ zajedno s njihovim definicijama i objašnjenjima.

AccessScience Wizard

Još je jedna stvar prisutna na ovoj stranici, kolikogod nenametljiva toliko i korisna. To je *AccessScience Wizard* koji se nalazi u desnom gornjem kutu stranice s rezultatima pretraživanja. Taj

nas *Wizard* lako i razumljivo upozorava kako radi pretraživač i podučava kako prema tome najefikasnije iskoristiti mogućnosti pretraživanja. Da korisnike ne bi suviše opterećivali (i uplašili), te su sitne upute razdijeljene u 8 točaka koje vrlo razumljivo objašnjavaju pojedini problem. Tako doznajemo, da navedemo tek neke, da – ukoliko se traži termin od više riječi – tražilica traži upravo tu frazu u onom opsegu koji je zadani (kako smo naveli gore). Ukoliko se žele postići bolji rezultati, mogu se rabiti neki od operatora (navedeni su primjeri kako). Ako korisnik nije sasvim siguran kako glasi traženi termin ili želi proširiti pretraživanje, naravno da se može koristiti simbol * (dani su opet jasni primjeri upita i rezultata). Tu doznajemo i da u modusu pretraživanja *Find a definition* (dakle kod pretraživanja isključivo Rječnika) tražilica tolerira jedno pogrešno slovo u terminu (npr. "hidrogen" umjesto "hydrogen") i daje dobre rezultate, ali i da ta funkcija tražilice nije operacionalna u drugim načinima pretraživanja, itd.

I na koncu, upoznajmo i stranice koje omogućuju zasada sasvim besplatno korištenje ovog izuzetnog Rječnika. *AccessScience* je dio izdavačke kuće *McGraw-Hill* i priredio je na svojim stranicama neke vrijedne sadržaje od kojih je *McGraw-Hill Dictionary of scientific and technical terms* besplatan za pretraživanje, a za ostale se sadržaje pristup plaća. Najvažniji od tih komercijalnih sadržaja je svim istraživačima i tehnolozima poznata *McGraw-Hill Encyclopedia of science & technology* (danas u svom 9. izdanju) koja je pretplatnicima servisa dostupna na internetu, kao pretražljiva baza podataka. Uz to se koristi prednost takve tehnologije, pa pretplatnici odmah imaju priliku iskoristiti podatke koji se redovito ažuriraju (važno za npr. bibliografije uz članke). No, koga osim toga zanimaju npr. biografije znanstvenika koji su ostavili traga u svjetskoj znanosti, ovdje može naći više od 2 000 biografija vodećih znanstvenika iz povijesti znanosti. Vezano uz to, moguće je lako pogledati listu dobitnika Nobelove nagrade po područjima i godinama, kao i dobiti informacije o njihovom radu.

Naravno, osim ovih, na stranici je moguće dobiti i ostale informacije koje su vezane uz pretplatu i korištenje komercijalnih sadržaja, ali i dogovoriti *free trial* period te posjetiti stranice kuće *McGraw-Hill* i odatle se upoznati sa svim njezinim razgranatim djelatnostima.